

Jerzy Nikolajew (*Uniwersytet Opolski*)

Status kapelanów duszpasterstw specjalnych w ukraińskim systemie prawnym

Streszczenie

Ukraińskie duszpasterstwo wojskowe posiada najbardziej rozwinięte struktury organizacyjne. Wpływ na to miały wydarzenia związane z rosyjską aneksją Krymu oraz wojną hybrydową w Donbasie. Także duszpasterstwo więzienne zostało zorganizowane w oparciu o struktury zakładów karnych i aresztów śledczych. Natomiast duszpasterstwo policyjne wymaga wprowadzenia nowych rozwiązań legislacyjnych. Poza tym Kościół greckokatolicki na Ukrainie utworzył własne struktury diecezjalne dla potrzeb duszpasterstw specjalnych a pozostałe wspólnoty religijne kapelaństwo w wojsku, policji i więziennictwie zorganizowały jedynie w formie szczątkowej. Opracowanie dotyczy funkcjonowania duszpasterstwa wojskowego, policyjnego i więziennego na Ukrainie. Przeprowadzona została analiza unormowań prawnych i praktyki w tym zakresie. Celem badań było wskazanie możliwych rozwiązań legislacyjnych, polegających np. na wydaniu przepisów państwowych gwarantujących opiekę religijną w formie duszpasterstw specjalnych. Stąd na końcu artykułu sformułowane zostały stosowne wnioski i postulaty.

Słowa kluczowe: kapelan; duszpasterstwo specjalne; wolność religijna; duszpasterstwo wojskowe; ukraiński system prawny; wolność sumienia i religii; relacje państwo-kościół; związki wyznaniowe

The status of chaplains of special chaplaincies in the Ukrainian legal system

Summary

The Ukrainian military chaplaincy has the best developed organizational structures. This stems from the events of the Russian annexation of the Crimea and the hybrid war in Donbas. The prison chaplaincy has also been organized based on the structures of penitentiaries and detention centres. The police chaplaincy, in turn, requires the introduction of new legislative solutions. In addition, the Greek Catholic Church in Ukraine has established its own diocesan structures for special chaplaincies, whereas the remaining religious organizations have only organized rudimentary chaplaincies in the army, police and prison service. The study concerns the functioning of the military, police and prison chaplaincies in Ukraine. The focus

is the analysis of the legal regulations and practice in this respect, conducted using the dogmatic and comparative method. The aim is to suggest some possible legislative solutions, which would for example consist in issuing state regulations that guarantee religious care in the form of special chaplaincies. The article concludes with some suggestions and recommendations along these lines.

Key words: chaplains; special chaplaincy; religious freedom; military chaplaincy; Ukrainian legal system; freedom of conscience and religion; Church-State relations; Law on Religion; religious organization